

זכרון תורת משה

אכסניה לתורה וחסידות

י"ל ע"י חבורת האברכים שע"י מרכז מוסדות לעלוב
מיסודו של כ"ק מרן אדמו"ר הקוה"ט זצוקללה"ה זיע"א
בנשיאות כ"ק מרן אדמו"ר עט"ר שליט"א

פרשת תרומה - שבת הפסקה

ב' אדר תשע"ב

גליון תקנ"ד

זמני כניסת ויציאת השבת

ר"ת	מוצ"ש	הדה"נ	בני ברק
6:47	6:12	5:12	
6:50	6:10	4:57	ירושלים
6:54	6:42	5:23	בארא פארק

דברי תורה

ממורינו הגה"צ אב"ד דקהלתנו שליט"א

ועשית שנים כרובים וגו' מן הכפורת תעשו את הכרובים (כה, יח)

ובגמ' (סוכה ה) כרביא היינו ינוקא שהי פני הכרובים כפני תינוק, וי"ל עפי"מ דאיתא במדרש (שיה"ש רבה א בפסוק משני אחריו) אר"מ בשעה שעמדו ישראל לפני הר סיני לקבל את התורה אמר להם הקב"ה וכו' הביאו לי ערבים טובים שתשמרוהו ואני נותנה לכם וכו' אמרו הרי בנינו עורבים אותנו, אמר הקב"ה הא ודאי ערבים טובים על ידיהם אתנה לכם הה"ד (תהילים ח) מפי עוללים ויונקים יסדת עוז עיי"ש.

ואפשר לפי"ז הטעם שצוה לעשות פני הכרובים כתינוק לרמוז ע"כ שהם הערבים על התורה המונחת בארון תחת הכרובים, ולכן גם היו הכרובים מקשה אחת עם הכפורת, להורות שהכרובים הם חלק מהכיסוי על הלוחות, וכמו שהכיסוי הוא מגן על הלוחות כ"כ גם הכרובים.

וכמ"ש המהר"ל (בגור ארי' בפסוק כ"א ברש"י עיי"ש) שהכפורת היא כיסוי לעדות, שלא תאמר הארון עיקר ששם העדות ולא היא הכפורת רק לכסות, הוצרך שאין הדבר כך אלא כל אחד כלי בפני עצמו משמש לעדות, הארון הוא מקבל העדות והכפורת משלים את הארון ע"י הכרובים שעליו עכ"ל.

וביאר דבריו שהכפורת היא כשלעצמו כלי המשמש לעדות דייקא ואינו כלי טפל לארון ככיסוי בעלמא, אלא כמו שכתבנו שהכפורת והכרובים הם כיסוי לעדות, פי' מגינים על הלוחות הכפורת בכיסוי והכרובים לרמוז על התנוקות שהם ערבים לשמירת התורה.

וזה פורשי כנפיים למעלה סוככים בכנפיהם, לרמוז על מגן כדאי (שבת קל) מה יונה זו כנפי מגינים עליה, וכן היו הכרובים מגינים בכנפיהם כנ"ל.

ולכן נמי כתוב ונועדתי לך שם ודיברתי איתך מעל הכפורת מבין שני הכרובים, שכל ציווי הקב"ה תורה ומצוות היו מבין הכרובים היינו דרך הערבים להזכירם ולזרזם לתורה ולשמירת המצוות.

ושמעתי שבס' צרור המור כתב והיו הכרובים פורשי כנפיים למעלה סוככים בכנפיהם לרמוז על הא דאיתא (שבת קיט:) אין העולם מתקיים אלא בשביל הבל תינוקות של בית רבן, וזהו הכרובים שהי להם פני תינוק הכוונה לתשב"ר שהם סוככים ומגינים על העולם. (תרומה תשנ"ב)

שיחת קודש

מפ"ק כ"ק מרן אדמו"ר עט"ר שליט"א

פרשת תרומה תשע"א ארץ ישראל

והתרומה השלישית היא תרומת המשכן מזה שכל אחד ואחד מבני ישראל התנדב מעצמו בנדיבות לבו הזהוב.

אך לשון "תרומתי" עדיין צריך ביאור, למה כתב בריש הפסוק ונקט "תרומה" ואחמ"כ בסוף הפסוק כתב ונקט בלשון של תרומתי, והוא טעון ביאור.

ובתורה איתא פשטים עד אין סוף ואפשר לבאר בפשטות דתרומת המשכן יש ליתן באמונה ובאהבה ובנדיבות הלב, או אז תקחו את תרומתי, תוכלו לקחת וליתן מתרומתי לתרומת המשכן.

ולשון "תרומתי" הוא לשון אהבה גדולה, כביכול שהקב"ה מתפאר עם נתינת בניו ואומר שלי הוא.

ואמנם כן בני"י נתנו התרומה בנדיבות לב ובאהבה גדולה עד אשר משה רבינו ע"ה הוצרך לפקוד עליהם לא להביא עוד תרומה למשכן, כי המלאכה היתה דים.

ככלל, ישראל בכל מקום ובכל זמן נדבו ונתנו מליבם צדקה וחסד בכל ענין. ולזה התורה מלמדנו כי יש תמיד לזכור ולדעת כי הכל הוא ממנו ית"ש ומלא כל הארץ כבודו, ובכוח האמונה אפשר להתרומם לכל המעלות טובות ולכל הישועות ברו"ג, בא חבקוק וכו' וצדיק באמונתו יחיה, ובתהילים כתוב "כל מצוותיך אמונה", כי כל המצוות כלולים באמונה. ועה"פ בתהילים "בטח בה' ועשה טוב שכן ארץ ורעה אמונה", אמרו צדיקים כי צריך "צו זיך פאשען אין אמונה", היינו לרעות באמונה, כמו ברועה עדר אשר כל הזמן הוא מתעסק עם הצאן ונמצא ושווה עמו, ומזה גם חיות הצאן. כמו כן גם האמונה היא חיותם של בני ישראל, כי ישראל חיים וניזונים ממנה, ובה תלוי הירא"ש. כי ככל שתתרבה האמונה כך תתחזק היראת שמים, אהבת השם יתברך ואהבת תורתו הק'. וע"י האמונה אפשר לזכות להתעלות גדולה ולחיוזק גדול באמונה ועבודת ה' אמיתית, תשובה ותפילה ולהתקרב לאבשב"ש עלי בלימוד ובתורה ומצוות וקיום התורה ומצוות ומעש"ט וגמיו"ח, והכל מתחיל ותלוי באמונה.

השי"ת יסייע לנו להתחזק באמונה שלימה ופשוטה ובביטחון ויאמינו בה' ובמשה עבדו והבוטח בה' חסד יסוּבנו, להאמין בה' לבדו ובצדיקי אמת, כי אנו מחוייבים להאמין בהם ובמרן הבעש"ט ותלמידיו הק' שהם בחינת משה עבדו, המרמוז על כל צדיקי אמת.

השי"ת יתן לנו תיקון ימי שובב"ם ת"ת תיקון השלם תמיד בכל העניינים, עבר הזה ועתיד, להדריכינו כביכול בדרטו ולהשפיע עלינו לעשות רק רצונו, כדאי במתני' בטל רצונך מפני רצונו ועשה רצונך כרצונו. ה' ירחם עלינו להתעלות בתשובה אמיתית ומעש"ט, באור התורה ומצוות, לזכות למתנת חנם בשמחת התומ"צ, ולבנין ביהמ"ק אויף א יאסע אופן אויף אייביג.

ידבר ה' אל משה לאמר דבר אל בני ישראל ויקחו לי תרומה מאת כל איש אשר ידבנו כו' תקחו את תרומתי (כה, ב) ופירש רש"י הק' ויקחו לי - היינו לשמו. ולכאורה צריך לבאר בלשון רש"י שפי' כן לי - לשמו, הרי בפשטות הכוונה לשמו היינו למשכן ה', ואם כן מה החידוש בזה, פשיטא דהתרומה הוא לבית משכן ה'.

עוד צריך לבאר מהו ייתור הלשון "אשר ידבנו לבו", בוודאי הוא דמי אשר תורם, מנדבות לבו הוא נותן.

עוד קשה דבסוף הפסוק הוסיף וכתב "תקחו את תרומתי", והוא גם כן לכאורה ייתור הלשון. וגם הלשון ששינה מלשון תרומה אשר נכתב בריש הפסוק ובסופו החליף המילה בלשון "תרומתי". עוד יש להקשות כי בפסוק ב' מתחיל "וזאת התרומה" אשר תקחו מאיתם, הוה ליה לכתוב ולומר תיקחו התרומה וכו', מהו כל אריכות הלשון כאן בפסוק.

גם קשה הלשון שכתבה התורה "ויקחו", והרי יותר מדוייק דכשנותנין תרומה צריך להיות נכתב "ויתנו" ולא ויקחו.

ואפשר דכל זה בא לבאר לנו, שלא יחשוב הנותן כי כל מה שנתן הוא בכוחו ועוצם ידי עשה לי החיל הזה, רק הכל הוא אך מן הבורא יתברך שמו לבדו, ומלוא כל הארץ כבודו כי לי כל הארץ, והוא יתברך נתנו לפיקדון ביד האדם. והאדם לוקח מאוצרותיו של הקב"ה המופקד אצלו ונתנו לבנין המשכן.

אך תחילה יש להאמין באמונה שלימה ופשוטה, כמש"כ בא חבקוק והעמידן על אחת וצדיק באמונתו יחיה, לכן יש לנו לידע כי הכל ממנו והכל משלו יתברך שמו.

זהו שכתב רש"י: לי לשמי רצה לומר דהמצוה יש לה להיות לשמה. והגם אשר ידוע דצדקה וחסד אף אם לא נעשה לשמה עכ"ז נחשב הוא לצדקה וחסד, כי בסופו של דבר הרי העניים והאביונים נהנו מזה.

אך בבנין המשכן דייק הרבנו של עולם שיהיה רק לשמה, בלא פניות לתקן על בני ישראל על מעשה העגל.

וזהו גם כן שכתב לשון "תרומה" בפרשתן שזהו לשון הפרשה שיפריש עצמו מכל גאות ופני זרה, ובאופן נתינה זו יזכו בני ישראל לתרומה לשון התרוממות. ולהשראת השכינה הקדושה המרוממת את האדם ומשמחתו עד בלי די שמחה גדולה ורבה.

והנה לשון "אשר ידבנו לבו" כתב רש"י הקדוש שהוא לשון נדבה והוא לשון של רצון טוב, רצה לומר היינו שהנתינה תהא עם נדיבות לב ועם אהבה, וללא כפיה, אלא רק עם אהבת ה', ואהבת צדקה וחסד, אהבת המשכן, אהבת תורה ויראת שמים ומידות טובות, ואהבת המצוות.

ובענין ייתור הלשון בפסוק "תקחו את תרומתי" כבר תירץ רש"י ג' תרומות אמורות כאן, אחת תרומת בקע לגולגולת שנעשו מהם אדנים, התרומה הב' היא תרומת המזבח בקע לגולגולת לקופות לקנות בהם קרבנות.

מעשה שהיה אצל הרה"ק רבי אהרן הגדול מקארלין ז"ע, שנפרד לפני חג הפסח מרבו הרה"ק הרבי ר' בער המגיד הגדול ז"ע, ברצותו לנסוע לביתו לחוג את היו"ט. אחרי צאתו ממונו שלח הרה"ק המגיד ז"ע את אחד מתלמידיו לעכב את הרה"ק מקארלין ז"ע שלא ייסע.

אבל הוא תמה על כך באמרו הלא נפרדתי מהרבי ולא אמר לי להישאר, וחזר להיפרד עוד הפעם מרבו וגם הפעם נפרד ממונו המגיד ממעזריטש לשלום. חלף רק זמן קצר, ושוב שלח המגיד הק' את אחד מתלמידיו להשפיע על הרה"ק מקארלין שלא ייסע - כך נשנה הדבר שלוש פעמים, אולם לבסוף נסע רבי אהרן לביתו והסתלק בחול המועד פסח שם.

אחרי הדברים האלה שאלו התלמידים את המגיד הק', הרי הוא חזה מראש מה שיאונה לתלמידו זה, ומסיבה זו בוודאי שלח לעכב אותו שלא ייסע לביתו, אם כן מדוע לא ציווהו בפירוש שלא ייסע לביתו.

ענה להם המגיד: אנו מוצאים בתוה"ק **(בהעלותך יב, ז)** שהשי"ת העיד על משה רבנו "בכל ביתי נאמן הוא". לכאורה צריך להבין מה השבח בזה, וכי מה היה לו למשה לגנוב בשמים ממעל. אלא התירוץ הוא, כי משה רבנו אע"פ שראה בשמים דברים נפלאים על אנשי שלומו, לא גילה מאומה, וזה שהעיד עליו הקב"ה "בכל ביתי נאמן הוא". **(קדוש ישראל ח"ב עמ' שכט)**

עניו מכל האדם

פעם שאל אחד את הרה"ק רבי מרדכי מקאזמיר ז"ע, איך אפשר שמשה רבנו ע"ה שדיבר תמיד עם השי"ת פנים בפנים, יקטין את עצמו כ"כ עד אשר העידה עליו התוה"ק שהיה עניו מכל האדם אשר על פני

לקט פתגמים ועובדין קדישין מרבוה"ק ומספה"ק

אודות שגב גדולתו וקדושתו של משה רבנו עליו השלום להגל יומא דהילולא קדישא - ז' אדר

האדמה, והלא בוודאי ידע משה רבנו בטוב שאין שום אחד מישראל שהשיג למדרגתו. ותירץ הרה"ק: אמת הדבר שידע משה רבנו בטוב מדרגתו הגדולה, אך עיקר שפלותו היה שחשב שמה שבא למדרגה זאת, לא היה מחמת עבודתו, אלא לפי שנתנו לו נשמה גדולה וגבוהה מן השמים, ובדעתו היה שאם היו נותנים נשמה כזו אפילו לפחות שבפחותים היה משיג יותר ממונו. **(ילקוט מאורי אור עמ' קג)**

אני אשכון את דכא

הנה עפ"י פשוטו נראה כי הנה התוה"ק משבחת את משה רבנו, כמו שנאמר "והאיש משה עניו מאד מכל האדם אשר על פני האדמה", והרי ידוע לנו כי משה רבנו היה גדול מאוד, כדתיניא במס' **(יבמות מט:)** כל הנביאים נסתכלו באספקלריא שאינה מאירה, משה רבנו נסתכל באספקלריא המאירה. א"כ היה גדול יותר מכל הנביאים, ובכל אופן התורה משבחת אותו רק במידת הענווה שלו, כי זהו עיקר האדם. וכבר נאמר **(תהלים קא, ה)** "גבה עינים ורחב לבב אותו לא אוכל", ורק עבור זה נבחר מרע"ה לילך בשליחות הקב"ה אל בני ישראל. וזוהי התשובה שהשיבו הקב"ה, כי משה רבנו הייתה טענתו, "מי אנכי כי אלך אל פרעה וכי אוציא את בני ישראל ממצרים", ואמר לו הקב"ה דאדרבה היא הנותנת שתלך בשליחותי, על כי אמרת שאינך כדאי והגון לילך. **(תורת איש ח"א עמ' קח)**

מנהיג ללא חת

משה רבנו היה מטבעו 'עניו מכל האדם', אבל עכ"פ בשעה שהיה צריך להנהיג את הדור בעל כרחו היה נצרך לנהוג נשיאותו ברמה, כמאמרם ז"ל **(סנהדרין ת.)** שאמר הקב"ה ליהושע טול מקל והך על קדקדם. אז באותה שעה בלי ספק הייתה ענוותנותו לו למוקש, ועל כן הוכרח להתחפש בפני העם ולהסתיר שפלות רוחו, וזה עניין המסווה שנתן על פניו. אבל "ובבא משה לפני ה' לדבר אתו יסיר את המסווה עד צאתו", כלומר לפני הקב"ה הבוחן לב וכליות, התראה בלי מסווה, כי אם בענוות רוחו אשר הייתה עצמית לו. **(הגרעק"א ז"ע)**

אור פני משה

מספרים כי אברך אחד בא אצל הרה"ק בעל "תפארת שמואל" ז"ע מאלכסנדר בתחילת תקופת נשיאותו, אחרי הסתלקות הרה"ק ה"שמוח

ישראל" ז"ע, ובעת נטילת שלום עלה במחשבתו כי הנה בעת ביאתו אל ה"שמוח ישראל" ז"ע, כאשר הביט בצורתו הק' כבר הרהר בתשובה, והלוואי שיזכה כן גם עתה אצל בעל ה"תפארת שמואל". בשב"ק עת פתח ה"תפארת שמואל" ז"ע לומר דברי תורה בפרשת השבוע - אמר כך: כתיב **(דברים א, א)** "אלה הדברים אשר דיבר משה אל כל ישראל וגו'. פירש"י, לפי שהן דברי תוכחות. לכאורה קשה הכי צריך משה רבנו ע"ה לומר דברי תוכחה, הלא מי לא ישוב לה' בתשובה אם הביט בצורתו הק' של רבי קדוש כזה, אור פני משה. אולם משה רבנו הביט עד סוף כל הדורות, ופעל זאת לדורות הבאים אשר אפילו אם לא ישובו בהביטם בפני רבם, מ"מ דיבר אליהם כמה דברי כיבושין ותוכחות, שעכ"פ ישובו ע"י דיבוריו להשי"ת. וזהו שאמר - "אלה הדברים אשר דיבר משה", כי כל מנהיג הדור נקרא משה, ע"ד משה שפיר קאמרת, "אל כל ישראל", עד סוף כל הדורות. **(תפארת ישראל)**

נשמתו הגבוהה

פעם אחת ביום ז' אדר יומא דהילולא של משה רבינו, ציוה הרה"ק רבי אהרן מבעלזא ז"ע להדליק נר ולומר - "לעילוי נשמת רבינו משה בן עמרם", כי הגם שמשה רבינו דיבר עם השי"ת פנים בפנים, הרי שעוד יש מקום רב להתעלות נשמתו למעלות רמות שאין בהן השגה כלל.

מאידך מסופר בס' "אביר הרועים" **(אות קמח)** שפעם אחת נכנס חסיד אחד אל הגה"ק בעל "אבני נזר" מסוכטשוב ז"ע להזכיר לפניו את בנו החולה שהיה שמו "משה", כאשר הביט הרבי בקויטל נבהל ושאל את אבי הבן ברגש שיגלה לו על שם מי נתן לבנו את שמו "משה. השיב לו האיש שמכיון שיום הברית מילה של ילדו זה חלה ביום ז' אדר יומא דהילולא של משה רבינו ע"ה, לכן קרא לו "משה" על שמו...

נאנוח ה"אבני נזר" ואמר: "תדע לך שזוהי סכנה גדולה ליתן שם על שם מי שהוא כבר מבורר ומתוקן בכל ניצוצי נשמתו, וכל שכן אחר משה רבינו רעיא מהימנא..." **(מפי ספרים וסופרים ח"א עמ' ת"ט)**

ומכירים בגדלותם.

אלא הענין שהם צריכים לעשות כך, כי הם בעיניהם היו כ"כ נבזים עד שיכלו להתבטל מן המציאות מרוב שפלות, והדיבור פעל שיהי' להם קצת אחיזה בעולם הגשמי. **(ראה בעש"ט עה"ת סוף פ' פינחס, כמה צדיקים וחסידים לפעמים מתפארים בעצמם כו'. ובהערות שם מביא מה שאירע עם הבעש"ט שכמעט נתבטל ממונו קוסטא דחיותא, וע"י שתלמידו שבחווה, הכניס בו החיות, עיי"ש.)** **ולדרכנו** י"ל כי משה רבינו ע"ה היה סבור שכל מה שהקב"ה מדבר עמו כ"כ, וכן מה שהעיד עליו גדולות, זהו רק כדי לחזק אותו, שהרי הוא ה' כל כך עניו בעיני עצמו עד שהרגיש שיכול להתבטל מהמציאות לגמרי,

ולכן דיברה התורה בשבחו ובגדלותו שיהי' לו מזה קצת אחיזה על פני האדמה. ובזה מדויק מש"כ על פני האדמה אשר לכאורה מיותר, **אלא** כנ"ל הדודעת דבר זה אשר משה רעיא מהימנא ה' עניו מכל האדם, נצרך רק כדי שיהא לו אחיזה על זה העולם כלו' על פני האדמה, דאם לא, ה' יכול להתבטל במציאות, וכמ"ש **(שם לב, לב)** מחני נא מספרך, שה' מוכן לזה, כי בעיני עצמו ה' בטל לגמרי.

ניצוצי אש

מכ"ק מרן רבינו אדמו"ר הקדוה"ט זיע"א

והאיש משה עניו מאד מכל האדם אשר על פני האדמה (יב, ג) יש לתמוה איך היה שייך אצלו ענוה, בידועו עדות הש"י לא כן עבדי משה בכל ביתי נאמן הוא **(במדבר יב, ז)**, פה אל פה אדבר בו ומראה ולא בחידות **(שם, יח)**, א"כ איך יחשוב שהוא השפל מכל אדם. וביאר **כ"ק מרן אאמור"ר זצוק"ל (הרמ"מ זיע"א)** עפ"י מ דאיתא **(זוה"ק פ' וירא מדרש הנעלם ק"ו)**. דממצרים נגאלו ישראל ע"י הקב"ה בעצמו, כדאמרו חז"ל **(ספרי תבא כח)** אני ולא מלאך אני ולא שרף וכו' אלא הקב"ה בכבודו ובעצמו גאלם שנאמר **(שמות יב, יב)** ועברתי בארץ מצרים וגו', ולכאורה תקשי הלא ה' די שיבוא שליח ומלאך ה' לגואלם וממילא כבר יתוודע לעין כל בשר מה רב כוח הש"י בעצמו עד אין חקר, תירץ בזה, כי בהיות שארץ מצרים היתה ערות הארץ **(בראשית מג, ט)** עד מאד, שלכן כתיב אצל בני"י ולא יכלו להתמהמה וגו' **(שמות שם, לט)** דאם היו מתמהמהים אפי' עוד רגע אחד היו נשקעים בטומאתם עד עולם רח"ל, ועד כדי כך גדלה נשקעים וזוהמתם שאפילו שרף ומלאך היה נפגם שסומכים על

ההתייחסות למריבות בין ילדים - ב

נעשה סדר בדברים ע"פ התורה"ק כיצד עלינו להתייחס אם לצערנו יש לדון בין אדם לחבירו:

על המלמד להשתית כיתתו על מעלת גדול השלום וכמה חשובה היא אהבה אחוה ורעות, כמה גדול הוא מעלת היותו, ואם עשו לך או פגעו בך השמים לא נפלו מחמת זה ולא קרה מאומה, אפי' נעלבת לא צריכים לעשות עסק מזה, ראה המאמר הידוע (שבת פח: גיטין לו:): "הנעלבים ואינם עולבים שומעים חפתם אינם משיבים", איזה תואר את יודעים ושומחים ביסורים, עליהם הכתוב אומר: 'ואהביו כצאת השמש בגבורתו', 'אין העולם מתקיים אלא בשביל מי שבוים את עצמו בשעת מריבה' (פסילת ישרים), ועוד מאמרי חז"ל, (א"י"ה עוד נחיה בזה ועוד חזון למועד)

ובכללם להנחיל לתלמידים הילדים באיסור החמור שלצערנו מרוב הרגל מוזלילים זה, אפי' שיוודעים מאמרי חז"ל "המרים יד על חבירו נקרא רשע" (סנהדרין נח), איזה תואר את יודעים על המן חרש! פרעה! טיטוס! והנה חז"ל קבעו ל"פ ולא יותר תואר "רשע" על המרים יד על חבירו, והלא למשמע זאת יש להזדעזע!!!

חושבני אצל היהאים ושלמים מנחילים מקטעות הלכות כגון אסור לנגוע בכלום לפני נטילת ידיים שחרית וכו', ענייני מוקצה בשבת מקטעות ממש, והוה נתפך לטבע שני- עד כדי שלפעמים אלו שצריכים לחזור בתשובה אינם מבינים את הכוונה שיש לילד לא להדליק בשבת חשמל כביש חושך ועלטה מסביב, או להחזיר אבידה על אף שחפץ כה מאוד לעצמו, או לא לנגוע בכסף של הזולת וכו',

והסבר ברור ונהיר: כי כשמחנכים על דבר מסויים אז הרגל נעשה טבע. ידוע דברי הרה"ק רבי מנדל מרימנוב זע"א עה"פ (ורא כב, י) "וישלה אברהם את ידו ויקח את המאכלת", שידי אאע"ה וכל רמ"ח אבריו עשו רק רצון הבורא, ולכן הרגיש כבודות בידי לקחת המאכלת- הסכין לשחוט בנו, כי לא נצטווה לשחוט רק להניח על המזבח, כמו"כ "וישא אברהם את עיניו" (שם כב, יג) שאברהם אבינו היה צריך לעבודה מיוחדת להרים עינו הק. וכן כגון כשילד יידע בבירור שלהכות או להרים יד על חבירו זה דמי לחילול שבת ונב"ט עבירה חמורה, אז יאה לו קל יותר להתגבר על יצרו.

אפשר לומר לילדים שכל השנה הרבי מוכן לשמוע למו שהתגבר על יצרו ולא נקם ונטר אלא ידע להתאפק, וכן מושחו על כך ומועדו, כן תעשו, ומתוך ניסיון אומרני לכם, מחנכים יקרים כי תראו א"ה נפלאות.

באם רואים לפעמים ילד שלצערנו נעשה בבחי' מועד' ואינו מרפה מלהכות חבריו, אזי העצה היא לערוך לו טבלא ובו ירשום הילד לדוגמא כל הפסקה שזכה להתגבר על יצרו ולא הכה, או להיפך חלילה, ולפ"י לתת לו פרס או עונש חלילה. והעיקר לעשות עסק ותעמולה מוכן שהמרים יד מועד' לרעוהו הוא חמור מאוד, כידוע מהמקורות הקדושים כדלהלן, וכשמשיקעים יהיה בעז"ה תוצאות משמחות. מתוך ניסיון ממש.

בהודמות זו להפנים לתלמידים דברי הגמ' (בבא מציעא נט.) המלכות פני חבירו והמכנה שם לחבירו אין לו חלק לעוה"ב, יכול אתה להיות ת"ח' עצום שכול התורה כולה אצלך מונחת בקופסה ולא מדבר לשה"י וראונו כל הכשר מהודור, וכל הרואהו אומר עליו צדיק, אבל אם ח"ו ביישת חבירו או קניית לו שם אתה נשאר ללא כלום וריקן בלי עולם הבא, כמו איזה

פרקי חינוך הרב שמואל שטרן מחנך ויועץ חינוכי

יכול להצילו מידו אם לא שיכה המכה, מצוה להכותו כדי להפרישו מאיסור. אבל אם אפשר להצילו מידו בלא הכאה, אסור להכותו, ואסור אפילו לדוחפו, אם אפשר לשומטו בנחת.

*ויהא איסור זה בכל מקום ובכל זמן, בזכרים ונקבות. והעובר על זה והכה את חבירו עובר בלאו על זה, ואין לוקין עליו לפי שהוא לאו שניתן לתשלומין, ואם הכוה הכאה שאין בה שוה פרוטה לוקה. וכל מי שהכה את חבירו בזמן הזה (שאינו לנו דינים סמוכים), הרי הוא מוחרם ועומד בחרם הקדמונים, ואין לצרפו למניין ולכל דבר שבקדושה עד שיתירו לו ב"ד את החרם כשמקבל עליו לשמוע לדינים.

* איתא ברמב"ם בזה"ל: 'ומזאת האזהרה (לא יוסיף, גבי מלקות כב"ד, עיי"ש). היא האזהרה מזהות כל איש מישראל, אם החוטא אנו מזהירין שלא להכותו, שאר כל אדם לא כל שכן, וכבר הזהירו מלרמוז להכות ואפילו לא יכה, אמרו (סנהדרין נח) כל המגביה ידו על חבירו להכותו נקרא רשע שנא' "ויאמר לרשע למה תכה רעך".'

* איתא בסמ"ג בזה"ל: אסור לאדם לחבול בין בעצמו בין בחבירו, ולא החובל בלבו, אלא כל המכה אדם מישראל בין קטן בין גדול בין איש בין אשה דרך ביזיון, הרי זה עובר בלא תעשה שנא' 'לא יוסיף, אם הזהירה תורה שלא להוסיף בהכאת החוטא, ק"ו למכה את הצדיק, אפילו להגביה את ידו על חבירו אע"פ שלא הכוה הרי זה נקרא רשע, שנא' (שמות ב) ויאמר לרשע למה תכה רעך, וכן איתא (פתיבות לב): המכה את חבירו הכאה שאין בה שוה פרוטה לוקה, שאין כאן תשלומין. (מ"ע, ע.)

* איתא בחרדים בזה"ל: המכה ישראל בין גדול בין קטן, אם הכה דרך נציון, ועבר בשני לאוין, שנא' 'לא יוסיף פן יוסיף', ואפילו להרים יד אסור, ובשעת הרמת יד נקרא רשע ופסול לעדות. והמכה דרך מוסר אינו עובר על כל תוסוף, דאמרין במס' (ממת ה:). יצא האב המכה את בנו והרב הרודה את תלמידו, וכתב בספר עזרא (נהמ"י ג) 'זאכה מהם אנשים ואמרטם'. (מל"ת מה"ת התלויות בידיים אות עב).

* איתא בספר 'חסידים' ויאמר לרשע למה תכה רעך" (שמות ב), לא הכוה, ובהרמת יד נקרא רשע, ואמרו פכמים (שם) כל הכוה לועז של חבירו או סוטר לועז של שכנה, פירוש: כל המכה לחיו של ישראל, כמו "ושמת סכין בלועז" (משלי כג), כאילו הכה השכינה, ואין לו תקנה אלא קציצת ידו, שנא' (איוב לח) 'זורוע רמה תשבר' (סנהדרין שם). ע"כ. (חסידים סי' מט עיי"ש)

* איתא בספר 'פלא יועץ בזה"ל: אפילו לבנו הקטנים ותלמידיו לא הותרה הרצועה להכותם שלא כדין על לא חמס ככפיהם. ואפילו אם יש צורך להכותם, לא הותר להכותם מכה רבה מכת אכזרי על הראש ועל העין, מקום שיוכל לעשות מום ופיקוח נפש ח"ו, אלא יכס בנחת על הרגליים בלי כעס, וזה כלל גדול, כי טוב איש יכלכל דבריו במשפט במדה ובמשקל ובמשורה, וזהו דרך ישרה. (מספח"ק פלא יועץ, ערך הכאה). ע"כ"ק.

* יעזור ה' שנוכה כולנו לגדל צאצאינו בדרך ישראל סבא, ולראות ברכה בעמילנו אלו הבנים, ונכה ל"ה הזורעים בדמעה בריתה יקצורו", גוט שבת און אפרייליכע חודש. ===

הערות תגובות והארות ניתן לשלוח לפקס: 057-796-2493

אלה יעמדו על הברכה אשר נדבם לבם לנדב להוצאות העלון לזיוכי הרבים

ברכת מזל טוב
הגנו לברך מעומקא דליבא ובכל לשון של ידידות וחיבה לידידני ותומכני העומד לימיני היקר באנשים מיקריו אנ"ש, לבו ער ופתוח לכל דבר שבקדושים, תורה ויר"ש אצלו משולבים, אשר ידוע בפעלו ובמעשיו חסדו וטובו הקיריים, הרה"ח ר' נחום דוד טמבורי הי"ד ראה"ק

ברכת מזל טוב
לידידני המסור בל"ג, מחושבו ויקריו אנ"ש, דבוק בל"ג לרבינו שליט"א
האברך החשוב הרה"ח ר' אברהם ישעי' לב שליט"א ואתנו עמו אחיו הבה"ח מפא"י בחורי אנ"ש דביק בל"ג ללמן אד"ש אליהו לב הי"ד

שמח ותשמח נעים ארובים
בקהל ששון ושמחה, הגני לברך בשר ושבתה, לקדים ידיו עני היקר לעולם מכל ברכתה, המפולח בתורה וירוש, נין ונכר לקדושי ארמוניו בת אביוצרא, משליך עצמי מגיד לפען רבינו שליט"א ולפען כל איש ישראל, ראש וראשון לכל מילי מעלותיא הרה"ח ר' שלמה עסקא שליט"א

ברכת מזל טוב
הגנו לאחל להבחור היקר, יניק והכינים, לגדולות נועד, תמנד ונעים דוד גליק נ"י

יחד עם כל בית ישראל
נואכים ונענים, גדול בגולה ובגתור, הגאון הגדול צדיק חסיד ועבד, גדול בגולה ובגתור, הגאון הגדול צדיק ופרישא, עבד את ה' בנסותיות נפש, אהוב למעלה ונחמד למטה. אשר היה דבוק בכל ימיו נפשו לרביה"ק מרן אדמו"ר הרמ"ט מלעילוב זע"א, ולכ"ק מרן רבינו שליט"א שיבלחט"א

לזכר עולם יהיה צדיק
הרה"ק רבי יעקב יחזקוי גרינואלד זי"ע ב' יוגד יעקב מפאפא
ימא ארוב"ב אדר"א (תש"א)

לזיוכי הרבים להוצאות העלון לע"נ, לרפואה או לשמחה ניתן לפנות לטלפון 052-7667563 עד יום כ"ב בערב להארות הערות וכל ענין ניתן לשלוח לפקס המערב: 057-796-2493